

Latweefchu Uwises.

Nr augstas Gewefchanas = Kummiffiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 19. Zettortdeenâ 7tâ Mei 1825.

N o K u r s e m m e s.

(Dwidefmits festa isteiffchana.)

9) Uisputtes aprinkis.

Pee fchi pilskunga aprinka peederr 7nas Kirspheles, prohti: Ufchwanges, Sakkuleijas, Uisputtes pils, Uisputtes flofteres, Walteka pils, Embuttes un Gramdes Kirspheles, bet tapehz nedf eefsch semmes, nedf eefsch laudim leelaf par zitteem aprinkeem, jo tahs Kirspheles newaid leelas, un kad ta jauna Kursemmes eedallifchana pehz eedfihwotaju fkaifla tappe isdarrita, tad fchim aprinkam tik dauds Kirspheles bij jadobd, ka lihdsiba buhtu ar teem zitteem. Paganu laifôs fchimmi widdâ laudis beesti mahjoja, winneem bij pulku pillu un dauds zeemu. Tapehz tē nu arri dauds kriftigu pillu tappe usmuhretas un pee ifkatra Kirspehle tappe peefchirta. Gan drihs wifs fchis aprinkis tappe Kursemmes bifkapan eerahdihfs un tapehz tik maf frohnu muifchu fcheitan atrohn. Aprinka rohbesch welkaf us rihta puffi un eefchfihbi us seemela puffi ar Kuldigas aprinku, us seemela puffi ar Wentepils aprinku, us wakkara puffi ar leelu juhru, fur juhrmalla warren augsta un kâ stahwu prett juhru, us deenas widdus puffi papreefsch ar dascheem lihkumeem garr Grohbines aprinka, tad no Leifchu pilsehtina, ko Skohde fauz, no tahs weetas fur Ufchuppe eefsch Bahrtawas ee-eet, lihds to weetu fur Wente Kursemne eenahfdama ar Naudes uppi faweenojahs, no teijenes Wente par 25 werstehm lihds Strundeem rohbeschu dalla, pee Lehnes muifchas Wentei masa rumbe. Semme ne dauds weetas fmiltaina, zittur mahlaina un labba maifes semme. Kalni gaddahs gandrihs par wiffahm Kirspehlem, itt ihpafchi Embuttes Kirspehle, un tapehz dauds jaukas isffattifchanas, arri dauds

fmuffas muifchas redf un no tahm wezzahm pilim zittas wehl itt labbas irr usturretas, kâ Embuttes pils, kas jau 576 gaddus wezza, un Ufchwanges pils, kas 453 gaddus wezza. Uisputtes pils warr buht ta wiffu wezzaka par wiffu Kursemmi, jau paganu laifôs teem Kuhreem us to paschu weetu bija zeeta pils, un ta ko taggad wehl redf, irr tik patt wezza, kâ Embuttes pils. Bet pagallam fagruiifi irr Walteka pils. Wehl daschâ weeta wezzus walnus atrohn un fawadus atlifkumus no itt wezzeem laifkeem, kâ appafsch Dsehrwu muifchas eefsch Kinlin mahjahm leelus walnus un muhrus no afmineem; pee Jamaifes, ne zil tahli no Pehtera basnizas, stahw lohti leels un wezs ohfols, peezi zelmi no weenas paschas warren leelas faknes isaugufchi un ifkatrs irr leels kohfs. No uhdeneem mehfs gohdigam lassitajam maf ko warrefim pateift; esaru, ja Dohrbes esaru, kas pee Grohbines aprinka peederr un fche par ihfu gabbalu rohbeschu taifa, ne peemim, gan drihs ne kahdu naw, un kas gaddahs, tee wairaf dihkeem lihdsinajahs. No Blintenes esara zeltahs Ufchwawas uppe, kas zaur garru leiju kâ zaur leelu abru us juhru eet; pasauls plawu garr fcho uppi, ko nu grihb dsil-laku israft, teem par leelu labbumu, kas tur dsihwo. Wehl japeeminn Nihwes uppes, kas kâ weentulite us juhru aiseet, un Sakkes, jeb ihsti fakkohf, Dohrbes uppes, kas ta leelaka no schahm masahm uppehm, jo winna zeltahs ne tahli no Leifchu rohbescheem, tad winna ee-eet Dohrbes esara, un isnahkufi us juhraf puffi, greesdamees appafsch Pilsmuifchas Uhllohfni usnem, kas jau papreefsch ar Tebberes uppi faweenojufees. Wifs Uisputtes aprinka leelumf isnesf gan drihs 43 Qjubdjes. Weschu warren maf, prohti trescha dalla tahs lauku gruntes, bet seena pa pilnam, jo plawu grunte diwi reis

leelaka par arramu grunti. Gedfihwotaju pawiffam 33,290. Muifchu irr 106. Basnizfungu muifchu 9. Mahju pawiffam 1999. Weenas no schahm mahjahm, prohti Krewaites mahjas pee Embuttes pils, irr tas wiffuugstaks widdus par wiffu Kursemmi, jo tas fihkeru tohrnis, kas ne zil tahli no teijenes stahw, pats gan naw augsts, bet ta grunte kur stahw, irr 628 pehdas augstaka par juhras flaijumu, un ne weens kalns par wiffu muifchu tehwu semni tik augsts newaid. Pehz teefas grahmatahm fchinni aprinki isfehji: Kweefchu jeb puhru 2700; rudsu 33,000; meefchu 30,000; ausu 15,000; firnu, linnu, kannepu 5600 puhru. Meestu ne mas naw, pee Walteka pils basnizas gan zitti frohgi kohpa stahw, bet tadehl naw meests, weens pats pilsats, prohti Nisputte, par kurru irr tappis isteikts awises 1823, 15ta Nri.

(Zurplikan wairak.)

Sawada eedohmaschana pehz leelas flimmibas.

Pehz leelahm un ilgahm flimmibahm, kad meefas spehks lohti nowahrdsinahts, tas garra spehks pee tahda zilweka arridsan truhkumâ eet. Krisch, wezzigs wihrs (no 68 gaddeem), aispehrnâ gaddâ, tanni zeetâ seemâ lohti flims bija un tik pehz ilga laika mas dauds fahze atspirigt. Pee mannim tas 10 gaddus par kutscheri un usraugu dsihwojis un allaschin paklaufigs bijis, pee wisseem darbeem winsch no rihta tas pirmais un wakkara tas beidsamais bija. Deews winnu gan naw ar leelu sapraschanas spehku raddijis, bet ar meerigu un sahfigu firbi, kas pee mahju buhschanas lohti labba leeta. Kad winna brah-lis, Grabba fainneeks, Kesterzeemâ nomirre, tad winsch brahta mahjas usnehme, saprezzejahs, un daschus gaddus tur dsihwoja, bet fainneeka darbs tam ne gribbeja fettees, un tadehl sawas mahjas zittam nodewe, no ta laika winsch pee Taika fainneeka kâ peedsihwotais dsihwo. Zepatt tam gaddijahs ta leela flimmiba, no kurras tikkai pehrnâ seemâ pamafitin mas dauds atspirige, tã ka pawassarã jau warreja labbi pastaigah. Schurp un turp ir pa

meschu staigadams, tam liffahs, ka wezs firms kungs ar to us zeltu faejam un tam fakkam, lai dabbujam divi sirgus ar prahweem ratteem un lai us Engures uppmallu nobrauzam, tad tas tam eedohsim divi labbus wesumus ar lihdefkehlm, wehl tas wezzigs kungs tam eedohdam weenu pudelli pilnu ar wihnu. Tas notikke paschã fwehtdeenã; nu wezzais nahf us Engurehm pee weena basnizkunga fainneeka, un to speesch us upmallu nobrauft. Pee mannim dsihwodams, tas pawassarãs turpat daschu lihdeffi kurwjos (wenterãs) bij nokehriis. Sainneeks, labbi mannidams ka wezzam Krischam prahts fajuzzis, tam atfakka, lai paleef us rihtu, nu wakkars jau effam; winsch tam gribb doht paehst un winnu par nakti pee sewim patureht. Wezzais Krisch naw ar meeru, un atbild, ka winnam ja-eet, jo firmais kungs to gaidam. Ohtrã deenã es par to dabbuju sinnaht, ka ganni to redsejuschi upmallã staigajam, es tadehl suhtiju divi zilwekus to atwest. Alnahjis, tas ittin lihgfins no sawa wezza firma kunga pastahsta un no tahm pulku lihdefkehlm, ka winnam wezzais kungs wihnu pa pilnam dohdam, tã ka wihnu ween dserram un zitteem jadserr uhdens, un wehl zittus tahbus neekus. Nu es tam leeku palikt pee mannim, gribbedams pee daktera padohmu praffiht winna dehl. Bet ohtrã rihtã mans wezzais jau us mahjahm bij nogahjis un bij lizzees ahderu labbi nolaistees. Tã pehz trim deenahm tas pats atkal pee mannim atnahf pilnã prahtã, un man pasakka, ka nu ne gribbam wairs us meschu eet, bet pa mahjahm palikt un ka nu ne kahdus neekus wairs ne redsam. No ta laika tas atkal ganna strahdneeks buhtu kã papreefsch, kad tikkai wezzums un ta ilga flimmibas gulta to ne buhtu par bespehjneeku padarrijusi. Tãpehz Taika fainneeks, kam labba kristiga firds, winnu labpraht pazeefsch, un tam lihds, kur warr. Schis pateefigs notifikums muhs pamahza, ka zilweks ir nomohdã buhdams warr sapnoht, kad affinis wehl flimmigas jeb karstas, un ka tadehl ne buhs tizzeht, fo tahdi zilweki apleezina, paschi redsejuschi un peedsihwojuschi.

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no Peenaues frohna pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas prassifchanas pee ta frohna Peenaues fainneeka Judding Anfs, par kurra mantu konkurse irr spreesta schinni deenâ, frohna nodohschanu, leelu magafihnes parradu un zittu parradu dehl, scheinan tohp aizinati un safaukti, lai diweju mehneschu starpâ no tahs schein appafschâ rakstitas deenas pee schihs pagasta teefas paschi peeteizahs, ja nê, tad wiffi tee, kas ar sawahm prassifchanahm tanni noliktâ brihdi ne buhtu peeteifuschees, us muhschigu laifu kâ atraiditi un isflehgiti taps turreti. To buhs wehrâ nemt! —
Peenaue 24tâ April 1825. 3

(S. W.) Ewald Anfs, preekschfehdetais.
(Nr. 114.) Joh. E. Szonn, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no Prawinges pagasta teefas wiffi tee, kam pee tahs paffal palikfuschas mantas ta Prawingu muifschas nelaika fainneeka Riggullu Krista un winna nomirruscha brahla Anfa kahdas taisnas melleschanas jeb prassifchanas irr, scheinan aizinati, lai diweju mehneschu starpâ no tahs schein appafschâ rakstitas deenas lihds 25tu Zuhni mehnescha deenu schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteizahs, un lai sawas melleschanas un prassifchanas teefas grammatâs (protokollê) leel farakstih, ar to nepamettanu pamahzifchanu, ka pehz aisgahjuscha nolikta laika ne weens ar sawahm prassifchanahm wairs ne taps dsirdehts, bet ka winnam taps uslikts muhschigi kluffu zeeft. Prawinges pagasta teefa 25tâ April mehnescha 1825ta gadda. 3

Us tizzibu,
J. C. Salpius, pagasta teefas srihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsts u. t. j. pr., tohp no Grohbines pagasta teefas wiffi tee, kam irr kahdas taisnas prassifchanas pee ta islikta Dohrbes muifschas fainneeka Puhgu Jahna, ar scho teefas fluddinaschanu un nosaufschanu beidsamâ reisê, pee saudeschanas sawas teefas, aizinati, lai lihds 23schu Mei mehnescha deenu schi gadda pee schihs teefas teizahs, un sagaida, kas pehz likkumeem taps no spreests. To buhs wehrâ nemt, ka pehz schihs noliktas deenas nelahdas prassifchanas pecenentas taps.

Grohbins pagasta teefa 4tâ April 1825. 2
Us tizzibu,
(Nr. 72.) Ehrnst Ottho, pagasta teefas srihweris.

No Dohbeles pagasta teefas teef fluddinahts teem, kam kahdas taisnas prassifchanas pee Dohbeles fainneeka masa Spinnit, kas sawas mahjas irr nodewis, ne warredams wairs par fainneeku buht, ar scho teefas fluddinaschanu un safaufschanu tohp aizinati, lai wiswehlaki lihds 25tu Zuhni mehnescha deenu schi gadda pee schihs pagasta teefas, pee saudeschanas sawas mantas, teizahs.

Dohbeles pagasta teefa 25tâ deenâ April mehnescha 1825ta gadda. 3
(Nr. 103.) C. Blumenfeld, pagasta wezzakais.

No Kerflinga pagasta teefas tohp itt wiffi parradu deweji ta no Grahweju mahjahm islikta fainneeka Jahna un ta no Dreimanna mahjahm islikta fainneeka Jahna, par kurru mantu konkurse irr likta, scheinan aizinati, lai pee saudeschanas sawas teefas lihds 29tu Zuhni schi gadda, kas par to isflehdsamun terminu noliktâ, pee schihs teefas ar sawahm taisnahm prassifchanahm un peerahdischanahm peeteizahs un to tablaklu spreedunnu pehz likkumeem sagaida. Kerflinges pagasta teefa 27tâ April 1825. 3

††† Rihfche Mattih, pagasta wezzakais.
Friedrich Braun, pagasta teefas srihweris.

Tee parradu deweji ta sawas mahjas atdewuscha Euschumuischas fainneeka Nowadneeka Zurra, par kurra mantu inwenteriuma truhkuma un zittu leelu muifschas parradu dehl, konkurse nolikta irr, tohp no Uppeemuischas pagasta teefas ussâ aizinati, diwju mehneschu starpâ un wiswehlaki lihds to 6tu Zuhni schi gadda, sawas taisnas prassifchanas schai teefai usdoht, un tad sagaidiht, kas pehz likkumeem spreests taps.

Uppeemuischas pagasta teefa 7tâ April 1825. 2
(S. W.) Jungain Anfs, pagasta wezzakais.
(Nr. 8.) F. Kaufmann, pagasta teefas srihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee tahs mantas ta nomirruscha Prawinges fainneeka Riggullu Krista irr, teef scheinan no schihs pagasta teefas aizinati, wiswehlaki lihds 25tu Zuhni mehnescha schi gadda pee schihs teefas ar sawahm taisnahm prassifchanahm woi paschi, woi zaur weetneeku, kâ irr wehlehts, atsauftees, un to sagaidiht, kas pehz likkumeem taps spreests.

Prawinges pagasta teefa 25tâ April 1825. 2
Us tizzibu,

J. C. Salpius, pagasta teefas srihweris.

Wiffi parradu deweji ta islikta Semmites fainneeka Annus Jahna, tohp scheinan no Semmites pagasta teefas aizinati, lai ar sawahm taisnahm prassifchanahm 23schu Mei mehnescha deenâ schi gadda pee schihs pagasta teefas peeteizahs, un tad sagaida, kas pehz

liffumeem spreesst taps. Semmites pagasta teesâ
23schâ Merz 1825. I
(S. B.) ††† Rohje Andreis, pagasta wezzakais.
(Nr. 30.) U. P. Brennsohn, pagasta teesas srihweris.

No Dischas Adwikkes muischas pullizes tas aisdgah-
jis podredtschiks Jeffim scheinan no teesas tohp aizi-
nahts, lai eeksch ihfu laiku pee tahs peeminnetas
muischas pullizes peeteizahs un sawu pakkal pamettu-
schu sirgu, zittas drehbes un weenu dehlu sahgi prettim
nem; ja to ne darrihs, tad wiffas schihs leetas imâ
Zuhli mehnescha deenâ schi gadda pagasta lahdei par
labbu eeksch uhtruppi taps pahrdohsas. Discha Ad-
wikké, 20tâ April 1825. 3

Kahelis Baron no Korff.

Zittas fluddinafchanas.

Tanni 21mâ Mei mehnescha deenâ schi gadda un
tannis pehz ta nahkamâs deenâs taps Gaikes muischâ
daschas nanma leetas, galbi, krehflas, brauzamas
leetas, sirgu wehrseles, aubeklis, gultu drahnies un
spilweni, kâ arri jaunâs flauzamas gohwis uhtruppé
pahrdohsti, bet to naudu waijag tulihst makfaht. I
Kleist.

Tas pee leelas Skurfinu muischas peederrigâ Stol-
zes frohgâ us nahfoscheem Zahneem 1825 us arrenti

irr dabbujamâ. Tee, kam patiktu to dabbuht, lai
wisewehlaki lihbs imu Zuhni schi gadda pee leelas
Skurfinu muischas waldischanas peeteizahs. 3

Masa muischâ, 7 werstes no Rihges, fur itt labbi
leelu mohderesbuhfchanu warr eezelt, us 6 jeb 12 gad-
deem jeb arri ilgaki us arrenti tohp idahwata, tâ fa
to gan warr usnemt. Kas wairak par to gribb sinnahst,
lai Rihgâ nonahst pee ta grahmatu speedetaja Hâcker,
jeb Jelgawâ pee Morel funga. I

Eeksch to dsimtsmuischu Sirmeli, Auzes kirspehlé,
ne tahlu no Leelaues, weenas mahjas ar labbeem
laukeem un plawahm us arrenti dabbuht warr. Kam
patiktu schihs peeminnetas mahjas nemt, lai pee
Sirmelu muischas waldischanas peeteizahs. I

Tanni nakti no 19ta us 20tu April schi gadda tam
appakshrakstiam Dohbeles basnizas frohdsineekam no
winna stalla sirgâ irr nosagts, tumseh fufsis, 11 kôhr-
telu augstuma, ar bleffi peeré, kreisâ pakkalschlahjâ
mas pumpinsch, 6 gaddu wezs; kas no ta sirga skai-
dru un usstizzigu sinu warr doht, tas par to dabbuhs
peenahkanu pateizibas maksu. 2

Dohbelé 20tâ deena April mehnescha 1825ta gadda.
Alfermann.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 4tâ Mei 1825.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Kubbuli 72 $\frac{1}{2}$ Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu tappe makfahts ar	1	—
5 — Papihru naudas	—	—	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jaunâ Dahlberis	—	—	1 — sliktakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe makfahts ar	—	90	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	1	25	1 — dselses	—	75
1 — meeschu	—	60	1 — fweesta	1	90
1 — meeschu = putrainu — —	1	30	1 muzza silku, preeschu muzzâ — —	7	—
1 — ansu	—	55	1 — wihfschnu muzzâ — —	7	25
1 — kweeschu = miltu	1	80	1 — farkanas fahls	6	50
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	25	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	75
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	85	1 — rupjas baltas fahls — —	4	15
1 — sirnu	1	15	1 — smalkas fahls	4	—
1 — linnu = sehflas	1	60	50 Grashî irr Warra jeb Papihres Kubbulis un		
1 — kannepu = sehflas	1	—	Warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmennu	2	50	makfâ.		

Esst zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
No. 169.